

Versterkte wetgeving voor niet energie-intensieve ondernemingen

INHOUD

1. INLEIDING	2
2. POLITIEKE CONTEXT	3
3. TOEPASSINGSGBIED	4
4. INVULLING VERSTERKTE WETGEVING	6
5. MONITORING EN HANDHAVING	10
5.1. Handhaving toepassingsgebied	10
5.2. Verplichtingen onder versterkte wetgeving.....	10
Bijlage I: Voorbeeld no regret maatregelenlijst	11

1. INLEIDING

Deze nota beschrijft de mogelijkheden om een versterkte wetgeving voor de doelgroep van niet energie-intensieve ondernemingen in te voeren, zoals opgenomen in de Beleidsnota Energie 2019-2024. De nota gaat dieper in op het toepassingsgebied, de verschillende verplichtingen per energiegebruikscategorie, en een plan van aanpak voor de monitoring en handhaving van deze versterkte wetgeving.

Momenteel worden volgende categorieën ondernemingen via wetgeving verplicht om zich met energiebeheer bezig te houden:

	Kmo	Go
energie-intensief E > 0,1 PJ	conform verklaard energieplan energiestudie OMV-aanvraag	
	vrijwillige overeenkomsten (EBO)	
niet energie-intensief E < 0,1 PJ	geen verplichtingen	energieaudit grote ondernemingen

- Ingedeelde inrichtingen met een jaarlijks primair energiegebruik boven 0,1 PJ worden als energie-intensief beschouwd en moeten in het bezit zijn van een conform verklaard energieplan. De actualisatie van dit energieplan gebeurt om de 4 jaar.
- Ingedeelde inrichtingen waarvan de vestiging (uniek vestigingsnummer in de KBO-databank) voldoet aan de criteria van een grote onderneming (niet-kmo) moeten een energieaudit laten opmaken en de resultaten hiervan ingeven in de webapplicatie "energieaudit grote ondernemingen". De actualisatie van deze energieaudit gebeurt om de vier jaar.
- Niet energie-intensieve kmo's hebben geen wettelijke verplichtingen.

In de loop van 2019 werden in kader van de Stroomgroep Energie-efficiëntie enkele voorstellen door het Vlaams Energieagentschap voorgelegd aan een brede groep stakeholders. Dit leidde tot een [werkdocument energie-efficiëntere kmo's](#), waarin voor de doelgroep van niet energie-intensieve kmo's de voornaamste drempels om zich met energiebeheer bezig te houden in kaart gebracht werden:

- a) Energiebeheer is geen prioriteit: geen kennis en tijd om zich met energiebeheer bezig te houden. Er is grote nood aan ontzorging.
- b) Niet energie-intensieve kmo's zijn meer geneigd om te investeren in hun eigen bedrijfsvoering, eerder dan in maatregelen rond energie-efficiëntie.
- c) Niet energie-intensieve kmo's hebben geen enkele wetgevende verplichting om zich met energiebeheer bezig te houden, ondanks dat er met eenvoudige maatregelen vaak nog significante energiebesparingen kunnen worden gerealiseerd. Het laaghangend fruit is met andere woorden nog niet geplukt binnen doelgroep.

Om de doelgroep van niet energie-intensieve kmo's te sensibiliseren rond de mogelijke besparingen en ook de nodige ontzorging aan te bieden, werd in 2017 het concept van de mini-EBO's ontwikkeld. In dit

proefconcept stellen vijf sectorfederaties¹ een energicoach aan, gefinancierd door de Vlaamse overheid, om kmo's te ondersteunen om maatregelen ter verbetering van hun energie-efficiëntie te nemen. De energicoach staat de ondernemingen onder andere bij in:

- Het uitvoeren van een energiescan.
- Het vergelijken van offertes.
- Het opvolgen van de installatie.
- Het aanvragen van premies en subsidies.

Hoewel sommige van de proeftrajecten nog lopen, kan worden geconcludeerd dat de uitgeteste aanpak binnen de mini-EBO waardevol is gebleken. Vooral de ontzorgende rol van de energicoach als klankbord en contactpersoon bij praktische en technische vragen bleek cruciaal.

Ondanks het feit dat de aanpak nuttig blijkt, is de impact van de proeftrajecten te beperkt om grote energiebesparingen teweeg te brengen:

- De proeftrajecten bereiken doorgaans 'slechts' 50 à 60 ondernemingen.
- Er komt geen stormloop op het aanbod van energiescans: ondanks het gratis karakter van de scans moet de energicoach kmo's vaak overtuigen om een scan te laten doorvoeren.
- Door het vrijwillige karakter van de energiescan worden rendabele maatregelen die voortkomen uit de scans vaak toch niet uitgevoerd.

De resultaten uit de mini-EBO bevestigen de noodzaak voor een versterkte wetgeving. Gezien het belang van de ontzorging van de kmo's kunnen sectorale ontzorgingstrajecten zoals de mini-EBO zeker verdergezet worden, mits een andere invulling: als flankerend vrijwillig instrument aan een versterkte wetgeving en om ondernemingen te sensibiliseren en begeleiden in het correct uitvoeren van hun verplichtingen binnen de versterkte wetgeving.

Uit de jaarlijkse VREG-enquête blijkt de bereidheid van kmo's² om te investeren in energiebesparende maatregelen aan het afnemen is. Alhoewel de resultaten van de enquête voor 2020 door de COVID-19 crisis een vertekend beeld kunnen geven – de enquête werd immers afgenomen tussen juli en augustus 2020 – is ontegensprekelijk ook voor de voorbije jaren al een dalende trend op te merken. De noodzaak om de doelgroep te responsabiliseren, wordt hiermee nogmaals onderstreept.

Deze conceptnota kan worden gezien als een concretisering van wat de versterkte wetgeving kan inhouden.

2. POLITIEKE CONTEXT

In het Vlaams regeerakkoord 2019 – 2024 werd opgenomen de mini-EBO trajecten verder te zetten: *“Het instrument van de mini-energiebeleidsovereenkomsten wordt verder uitgewerkt en uitgebreid naar nieuwe sectoren. Door middel van vrijwillige overeenkomsten met de kmo's laten we hen gericht en klimaatvriendelijk investeren.”*

In de beleidsnota Energie werd dit aangevuld door het voorstel van de versterkte wetgeving uit het werkdocument van de Stroomgroep Energie-efficiëntie op te nemen:

¹ Horeca Vlaanderen, Fevia, Agoria, Boerenbond en Comeos

² Onderzoek werd uitgevoerd bij bedrijven met 5 tot 199 werknemers. Dit is met andere woorden een andere definitie van 'kmo' dan de gangbare Europese definitie.

“We maken werk van een actieplan energie-efficiëntere kmo’s en een versterkte wetgeving voor de doelgroep van niet energie-intensieve kmo’s (energiegebruik < 0,1 PJ). Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de Europese verplichting om specifieke acties te ontwikkelen gericht op het energiegebruik van kmo’s.”³”

[..]

“De meest efficiënte indeling in kleinere ondernemingen en kleinste ondernemingen zal gemaakt worden op basis van een analyse die de optimale werking voor ondernemingen en overheid verzekert. Daarnaast wordt een pilootproject opgezet met industriële sectoren om obstakels en opportuniteiten te detecteren bij een mogelijke uitbreiding van de vrijwillige overeenkomst voor kleinere ondernemingen.”

*“De **kleinere ondernemingen** (in energiegebruik) vragen we een energieaudit uit te voeren om heel gericht op zoek te gaan naar de maatregelen op maat van de onderneming. Door deze audit ook te koppelen aan het energiegebruik, zal het beleidskader voor ondernemingen duidelijker worden. De opvolging van de auditverplichting zal ook kunnen verlopen via de bestaande webapplicatie voor de energieaudit grote ondernemingen. De vestigingen die in onder deze categorie vallen, moeten hun energieaudit actualiseren bij uitbreiding/wijziging van de inrichting. De huidige regelgeving rond energieaudits houdt geen verplichting in met betrekking tot het uitvoeren van rendabele maatregelen. Om ook deze ondernemingen tot investeringen in energie-efficiëntie aan te zetten, wordt voorgesteld dat rendabele maatregelen worden uitgevoerd.”*

“De overheid en deze ondernemingen ontwikkelen een attractief kader analoog aan de energiebeleidsovereenkomsten (EBO’s) waarin deze ondernemingen een vrijwillig engagement kunnen aangaan dat verder gaat dan de van toepassing zijnde regelgeving.”

*“De **kleinste ondernemingen** (in energiegebruik) vragen we om minimaal een globale energiebalans op te stellen. In het kader van een vrijwillige overeenkomst met behoud van de huidige voordelen voor toetreders, kan een no regret maatregelenlijst worden uitgevoerd. Bij de verdere uitwerking van dit beleidskader moet in overleg met de relevante stakeholders worden bepaald aan welke voorwaarden de globale energiebalans moet voldoen.”*

3. TOEPASSINGSGBIED

Er wordt voorgesteld om het toepassingsgebied van de versterkte wetgeving te definiëren als *alle niet energie-intensieve inrichtingen die onder de energiegebruikscategorieën 1 of 2 vallen*, waarbij:

- Niet energie-intensieve inrichtingen onder energiegebruikscategorieën 1 en 2 gedefinieerd worden als die vestigingen waarvan het jaarlijks primair energiegebruik op vestigingsniveau:
 - o tussen de 0,05 PJ en de 0,1 PJ (13,9 GWh – 27,8 GWh) bedraagt voor gebruikscategorie 1.
 - o tussen de 0,03 PJ en 0,05 PJ (8,3 GWh – 13,9 GWh) bedraagt voor gebruikscategorie 2.

De voorliggende versterkte wetgeving is complementair aan de bestaande verplichtingen voor ingedeelde inrichtingen rond energiebeheer. Net zoals het Besluit Energieplanning en de energieaudit voor grote ondernemingen, geldt het toepassingsgebied van de versterkte wetgeving op vestigingsniveau.

- Bestaand⁴: Inrichtingen met een jaarlijks energiegebruik groter dan 0,1 PJ worden als energie-intensief beschouwd, en moeten in het bezit zijn van een conform verklaard energieplan. De actualisatie van dit energieplan gebeurt om de vier jaar. De industriële vestigingen in deze categorie zijn de doelgroep van de energiebeleidsovereenkomsten.

³ Deze verplichting komt mede voort uit Artikel 8 van de Europese Richtlijn energie-efficiëntie (2012/27/EU).

⁴ Besluitwijziging voor invoering drempelverlaging conform verklaard energieplan naar 0,1 PJ dd. Januari 2021 een eerste maal principieel goedgekeurd. 26 februari 2021: tweede principiële goedkeuring.

- Bestaand: Exploitanten van ingedeelde inrichtingen waarvan de vestiging voldoet aan de criteria van een grote onderneming, moeten een verplichte energieaudit opmaken en de resultaten rapporteren aan de Vlaamse overheid. Deze verplichte audit moet worden opgemaakt in uitvoering van artikel 8 van de richtlijn energie-efficiëntie (2012/27/EU). De actualisatie van de energieaudit gebeurt om de vier jaar.
- Ontwerp: Niet energie-intensieve inrichtingen/vestigingen van ondernemingen (jaarlijks primair energiegebruik op vestigingsniveau tussen 0,03 en 0,1 PJ) vallen onder energiegebruikscategorie 1 en 2 van de voorliggende versterkte wetgeving.

Doordat het toepassingsgebied van de versterkte wetgeving voor niet energie-intensieve ondernemingen gebaseerd is op het jaarlijks primair energiegebruik van de inrichting enerzijds, en het toepassingsgebied voor de verplichte energieaudit voor grote ondernemingen gebaseerd is op financiële gegevens en aantal werknemers van de inrichting anderzijds, zullen vestigingen van ondernemingen uit energiegebruikscategorieën 1 en 2 van de versterkte wetgeving, én ingedeeld zijn als grote onderneming op vestigingsniveau, onder beide verplichtingen vallen. Om die reden wordt voorgesteld om de verplichte energieaudit voor categorie 1 van de niet energie-intensieve vestigingen (0,05 PJ – 0,1 PJ) af te stemmen op de verplichte energieaudit voor grote ondernemingen. Indien de verplichte energieaudit uit de versterkte wetgeving minstens even verregaand is als de verplichte energieaudit voor grote ondernemingen, kan met één enkele audit aan beide verplichtingen worden voldaan (cf. infra).

Huidige regelgeving

Jaarlijks primair energiegebruik	Kmo	Grote onderneming
>0,1 PJ	conform verklaard energieplan energiestudie OMV-aanvraag vrijwillige overeenkomsten (EBO)	
0,05 PJ - 0,1 PJ	<i>Geen verplichting</i>	Energieaudit grote ondernemingen zonder verplichte acties
0,03 PJ – 0,05 PJ	<i>Geen verplichting</i>	
<0,03 PJ	<i>Geen verplichting</i>	

Voorstel versterkte wetgeving

Jaarlijks primair energiegebruik	Kmo	Grote onderneming
>0,1 PJ	conform verklaard energieplan energiestudie OMV-aanvraag vrijwillige overeenkomsten (EBO)	
0,05 PJ - 0,1 PJ	Versterkte wetgeving: Energieaudit met uitvoering rendabele maatregelen	Versterkte wetgeving: Energieaudit grote ondernemingen met uitvoering rendabele maatregelen
0,03 PJ – 0,05 PJ	Versterkte wetgeving: Energiebalans en uitvoering no regret maatregelen	Versterkte wetgeving: Energieaudit grote ondernemingen met uitvoering rendabele maatregelen
<0,03 PJ	<i>Geen verplichting</i>	Versterkte wetgeving:

		Energieaudit grote ondernemingen met uitvoering rendabele maatregelen
--	--	---

4. INVULLING VERSTERKTE WETGEVING

Er wordt voorgesteld binnen de groep van niet energie-intensieve inrichtingen een onderverdeling te maken tussen volgende categorieën van vestigingen op basis van hun primair energiegebruik:

	Kmo	go
energie-intensief $E > 0,1$ PJ	conform verklaard energieplan energiestudie OMV-aanvraag	
	vrijwillige overeenkomsten (EBO)	
$0,05$ PJ < $E < 0,1$ PJ	categorie 1A	categorie 1B
$0,03$ PJ < $E < 0,05$ PJ	categorie 2A	categorie 2B
$E < 0,03$ PJ	categorie 3A	categorie 3B

- Categorie 1A: inrichtingen die voldoen aan de criteria van een kmo met een primair energiegebruik tussen 0,05 PJ/jaar en 0.1 PJ/jaar – 13,9 GWh – 27,8 GWh; (= ca. energiegebruik van 500 à 1000 gezinnen)
- Categorie 1B: inrichtingen die voldoen aan de criteria van een GO, met een primair energiegebruik tussen 0,05 PJ/jaar en 0.1 PJ/jaar – 13,9 GWh – 27,8 GWh;
- Categorie 2A: inrichtingen die voldoen aan de criteria van een kmo met een primair energiegebruik tussen 0,03 PJ/jaar en 0,05 PJ/jaar – 8,3 GWh – 13,9 GWh;(= ca. energiegebruik van 300 à 500 gezinnen)
- Categorie 2B: inrichtingen die voldoen aan de criteria van een GO, met een primair energiegebruik tussen 0,03 PJ/jaar en 0,05 PJ/jaar – 8,3 GWh – 13,9 GWh;
- Categorie 3A: inrichtingen die voldoen aan de criteria van een kmo, met een primair energiegebruik van minder dan 0,03 PJ/jaar – 8,3 GWh. Deze categorie van inrichtingen valt niet onder toepassing van de versterkte wetgeving.
- Categorie 3B: inrichtingen die voldoen aan de criteria van een GO, met een primair energiegebruik kleiner dan 0,03 PJ/jaar – 8,3 GWh.

Inrichtingen onder categorie 1 A, 1B, 2B en 3B: verplichte energieaudit en uitvoeren rendabele maatregelen

Inrichtingen die onder deze categorieën vallen, zullen een energieaudit moeten uitvoeren. Zoals eerder aangehaald moet een dergelijke audit in uitvoering van artikel 8 van de richtlijn energie-efficiëntie (2012/27/EU) al worden opgesteld door GO's (cat. 1B, 2B en 3B). De opvolging van de auditverplichting zal ook kunnen verlopen via de bestaande webapplicatie voor de energieaudit grote ondernemingen.

De vestigingen die onder deze categorie vallen, moeten hun energieaudit elke vier jaar actualiseren, net zoals de bestaande energieaudit voor grote ondernemingen.⁵

De bestaande energieaudit voor grote onderneming houdt geen verplichting in met betrekking tot het uitvoeren van rendabele maatregelen. Om ook deze ondernemingen tot investeringen in energie-efficiëntie aan te zetten, wordt voorgesteld alle maatregelen met een IRR > 15% (cf. artikel 6.5.4, §1, 7° van het Energiebesluit, dat geëvalueerd zal worden in 2022) verplicht te laten uitvoeren binnen een termijn van drie jaar na de indiening van de energieaudit. In deze IRR-berekening wordt er een fictieve CO₂-prijs meegerekend. Op deze manier wordt de rendabiliteit bepaald door zowel de energiebesparing als de vermeden CO₂-prijs. De fictieve CO₂-prijs is bijvoorbeeld gelijk aan de gemiddelde EUA-prijs van jaar n-1, of een eventuele CO₂-prijs die in het kader van de uitrol van het "Fit for 55"-pakket mogelijk geïntroduceerd wordt op Europees niveau. Als alternatief voor de hierboven gelijke IRR-grens voor VER- en niet VER-bedrijven, kan er gewerkt worden met een gedifferentieerde IRR-grens voor VER-bedrijven en niet VER-bedrijven, waarbij de IRR-grens voor de niet VER-bedrijven lager ligt dan 15%. In het vervolg van deze nota gaan we uit van een gelijke IRR-grens met verrekening van een fictieve CO₂-prijs voor niet VER-bedrijven.

De doelgroep voor de verplichte energieaudit grote ondernemingen wordt dus uitgebreid met ingedeelde inrichtingen die een kmo zijn en een energiegebruik hebben tussen 0,05PJ en 0,1 PJ. De rendabele maatregelen die volgen uit de energieaudit worden ook verplicht uit te voeren binnen de drie jaar.

Vormvereisten verplichte energieaudit

De energieaudit binnen de versterkte wetgeving moet minstens even gedetailleerd zijn als wat verwacht wordt door Europa binnen de energieaudit grote ondernemingen. De energieaudit moet daarom minstens volgende elementen bevatten:

1. De audit is gebaseerd op actuele, gemeten en traceerbare operationele gegevens betreffende het energiegebruik en de belastingsprofielen voor elektriciteit;
2. De audit omvat een gedetailleerd overzicht van het energiegebruiksprofiel van gebouwen of groepen gebouwen, industriële processen of installaties, met inbegrip van vervoer;
3. De audit bouwt zoveel mogelijk voort op een analyse van levenscycluskosten, in plaats van simpele terugverdienperioden, om rekening te houden met langetermijnbesparingen, residuele waarden van langetermijninvesteringen in discontopercentages;
4. De audit is proportioneel en voldoende representatief om de vorming van een betrouwbaar beeld van de totale energieprestaties en de betrouwbare bepaling van de belangrijkste punten ter verbetering mogelijk te maken;
5. De exploitant voert binnen een termijn van drie jaar, na de indiening van de energieaudit, alle maatregelen uit met een interne rentevoet > 15%. Op gemotiveerd verzoek van de exploitant bij het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap kan de termijn verlengd worden. In het verzoek toont de exploitant met gegronde economische redenen aan dat de voormelde termijn niet gehaald kan worden.

Er wordt voorgesteld dat vestigingen onder categorieën 1A, 1B, 2B en 3B van niet energie-intensieve ondernemingen hun verplichte energieaudit ten laatste op 31 december 2022 indienen. Het is echter zo dat vestigingen onder deze categorieën die ingedeeld worden als GO (1B, 2B en 3B), nu reeds vierjaarlijks hun energieaudit grote ondernemingen indienen/actualiseren, zij het zonder verplichte

⁵ In het initiële voorstel aan de Stroomgroep Energie-efficiëntie zouden vestigingen slechts elke eenmalig een energiescan moeten opmaken, en moest vervolgens de audit slechts worden geactualiseerd bij uitbreiding/wijziging van de inrichting. Er werd uiteindelijk gekozen om deze inrichtingen toch een actualisatie om de 5 jaar te laten doorvoeren. Zonder deze actualisatie zou de audit niet voldoen aan de door Europa opgelegde energieaudit voor grote ondernemingen, en kunnen inrichtingen die als grote onderneming worden ingedeeld, geen vrijstelling krijgen.

uitvoering van rendabele maatregelen. Het is niet wenselijk dat sommige vestigingen op enkele maanden tijd twee energieaudits zouden moeten indienen. Om die reden wordt voorgesteld een overgangsregeling uit te werken voor GO's wat betreft de verplichte uitvoering van een energieaudit. Een vrijstelling voor het uitvoeren van rendabele maatregelen (IRR > 15%) die uit een recente energieaudit voortkomen, wordt niet voorzien.

Er wordt ook voorgesteld om een vrijwillig eenvoudig instrument uit te werken voor vestigingen onder de categorieën 1A en 1B, analoog aan de energiebeleidsovereenkomsten (EBO's), waarin deze vestigingen een engagement kunnen aangaan dat verder gaat dan hun verplichting uit de versterkte wetgeving. Om het vrijwillig engagement attractief te maken wordt nagedacht over de koppeling van bepaalde voordelen aan toetreding, naar analogie van de EBO's.

Inrichtingen onder categorie 2A (0,03 PJ – 0,05 PJ): energiebalans en rapportage uitvoering no regret maatregelen

Inrichtingen die onder categorie 2A van de versterkte wetgeving vallen en op vestigingsniveau beschouwd worden als een kmo, krijgen binnen de versterkte wetgeving ook verplichtingen opgelegd. Vóór 31 december 2022 moet elke onderneming in deze energiegebruikscategorie een globale energiebalans opstellen, die vervolgens 10 jaar geldig blijft. De energiebalans is er vooral op gericht om ondernemingen in deze categorie een zicht te laten krijgen op hun energiegebruik.

Inrichtingen die na 1 januari 2018 een energiescan lieten uitvoeren, zijn vrijgesteld van deze verplichting, op voorwaarde dat de uitgevoerde scan beantwoordt aan alle opgelegde voorwaarden van de verplichte energiebalans. Zoals eerder aangehaald, is het de bedoeling van de energiebalans om de ondernemingen inzicht te verschaffen rond hun energiegebruik. Indien reeds een gelijkwaardige energiescan gemaakt is, heeft een nieuwe energiescan/energiebalans weinig zin.

Vormvereisten energiebalans

1. De globale energiebalans bevat minstens een overzicht van het energiegebruiksprofiel (energievectoren, groene stroom, belastingsprofielen elektriciteit).
2. De globale energiebalans geeft op een coherente manier een inventaris van alle energiestromen in een bepaald jaar en voor een bepaald gebied. De energiestromen kunnen zowel in fysische als in energie-eenheden worden uitgedrukt. Een gebied wordt in bovenstaande definitie geïnterpreteerd als de grenzen van een bedrijf, en geeft dus een inventaris van de energiestromen in een bepaald jaar binnen het bedrijf.

Behalve een eenmalige energiebalans, wordt een verplichting uitgewerkt om inrichtingen binnen deze categorie aan te zetten tot het nemen van no regret maatregelen die de energie-efficiëntie verhogen. Zeker voor bedrijven met een primair energiegebruik onder de 0,05 PJ kunnen heel wat energiebesparende maatregelen worden gestandaardiseerd, waardoor het uitvoeren van een aparte energiescan of energieaudit om te weten te komen welke maatregelen interessant zijn, overbodig is.

Inrichtingen onder categorie 2A van de niet energie-intensieve ondernemingen zullen daarom verplicht no regret maatregelen moeten uitvoeren en hierover rapporteren. Hieronder worden maatregelen verstaan die gebruikelijk een terugverdientijd hebben onder de 3 jaar. Gelet op het feit dat de maatregelen die hiervoor in aanmerking komen erg sectorspecifiek zullen zijn, wordt per (deel)sector een lijst van maatregelen vastgelegd.

De Vlaamse overheid stelt, met assistentie van het VBBV, voor elke sector no regret maatregelenlijst op, inclusief aanbevolen maatregelen. Sectorfederaties hebben de mogelijkheid om in overleg te treden met de Vlaamse overheid over hun no regret maatregelenlijst, en kunnen voorstellen voor sectorspecifieke aanpassingen maken.⁶

Uiterlijk op 31 december 2022 is er voor elke sector een no regret maatregelenlijst⁷ beschikbaar. Deze lijst wordt elke vier jaar geactualiseerd, tevens met assistentie van het VBBV, en met de mogelijkheid voor de sectorfederatie om voorstellen voor sectorspecifieke aanpassingen te doen. De eerste actualisatie vindt plaats voor 31 december 2026. Elke inrichting moet tegen 31 december 2023 rapporteren over de genomen maatregelen.

Sectorfederatieovereenkomsten (SFO)

Het bestaande instrument van de sectorale ontzorgingstrajecten (projectsubsidies voor mini-EBO) wordt omgevormd naar een vrijwillig instrument, flankerend aan de nieuwe versterkte wetgeving. Er zullen vrijwillige overeenkomsten afgesloten worden tussen de Vlaamse overheid en sectorfederaties, zogenaamde sectorfederatieovereenkomsten of SFO's. Deze SFO's zullen een sectoraal ontzorgingstraject inhouden om de niet energie-intensieve ondernemingen uit de betrokken sector aan te zetten verder te gaan dan de versterkte wetgeving, en dus ook investeringen uit te voeren met een IRR < 15% of een TVT > 3 jaar (respectievelijk voor cat. 1A-1B-2B-3B en voor cat. 2A).

De Vlaamse overheid engageert zich binnen deze SFO's om budget vrij te maken om een bepaald aantal SFO's over een bepaalde periode te kunnen afsluiten. Toekennen van het beschikbaar budget over de mogelijke kandidaten sectorfederaties voor een SFO zal gebeuren via een call. Op die manier wordt er gegarandeerd dat de beschikbare overheidsmiddelen ingezet worden voor die SFO's van de meest ambitieuze sectoren. Een eerste call wordt voorzien voor het najaar 2022.

Overzicht versterkte wetgeving

Jaarlijks primair energiegebruik	Kmo	Grote onderneming
>0,1 PJ	conform verklaard energieplan energiestudie OMV-aanvraag vrijwillige overeenkomsten (EBO)	
0,05 PJ – 0,1 PJ	CATEGORIE 1A en 1B: Energieaudit mét uitvoering van maatregelen IRR > 15%	
0,03 PJ – 0,05 PJ	CATEGORIE 2A: 1. Globale energiebalans 2. uitvoering van sectorale no regret maatregelen + rapportering hierover	CATEGORIE 2B en 3B: Energieaudit mét uitvoering van maatregelen IRR > 15%

⁶ De Vlaamse overheid heeft telkens de mogelijkheid om voorstellen te weigeren of in samenspraak met de sectorfederatie de lijst aan te passen/uit te breiden

⁷ In bijlage I wordt op basis van de mini-EBO met Agoria een maatregelenlijst als voorbeeld weergegeven;

<0,03 PJ	CATEGORIE 3A: Geen verplichtingen	
----------	--------------------------------------	--

5. MONITORING EN HANDHAVING

5.1. Handhaving toepassingsgebied

Door de invoering van de versterkte wetgeving worden ondernemingen onderworpen aan een potentieel complex kader van verschillende mogelijke verplichtingen rond energie-efficiëntie (conform verklaard energieplan, energiestudies i.k.v. OMV-aanvragen, verplichte energieaudit met uitvoering rendabele maatregelen, energiebalans en no regret maatregelen).

Als antwoord op deze complexiteit worden de verplichtingen voor de niet energie-intensieve vestigingen maximaal geïntegreerd in de bestaande webapplicatie van de verplichte energieaudit voor grote ondernemingen. Op de landingspagina van de webapplicatie worden indieners gevraagd om aan te geven of ze een kmo of een grote onderneming zijn, en om hun jaarlijks (primair) energiegebruik in te vullen. Op basis hiervan wordt de onderneming naar de juiste deelapplicatie op de website geleid.

Deze centralisatie komt de duidelijkheid van de versterkte wetgeving voor niet energie-intensieve ondernemingen ten goede, en zorgt ervoor dat ondernemingen eenvoudig te weten kunnen komen aan welke verplichtingen moet worden voldaan.

5.2. Verplichtingen onder versterkte wetgeving

5.2.1. Energiegebruikscategorie 1A, 1B, 2B en 3B: energieaudit met verplichte uitvoering rendabele maatregelen (IRR > 15%)

Inrichtingen onder deze energiegebruikscategorie dienen een energieaudit in via de webapplicatie. Op basis van de energiedatabank kan worden opgevolgd welke vestigingen onder het toepassingsgebied vallen en geen energieaudit hebben ingediend. De verplichting kan op deze manier gericht gehandhaafd worden.

In deze audit worden ook de maatregelen geïdentificeerd met een IRR > 15%. Deze maatregelen moeten binnen een termijn van drie jaar na de uitvoering van de energieaudit zijn uitgevoerd. Gezien de energieaudit elke vier jaar moet worden geactualiseerd, kan de uitvoering van deze verplichte maatregelen op basis van de geactualiseerde energieaudit worden nagegaan.

5.2.2. Energiegebruikscategorie 2A: energiebalans en rapportage no regret maatregelen

Inrichtingen onder deze energiegebruikscategorie dienen een energiebalans in via de webapplicatie. Net zoals bij energiegebruikscategorieën 1A, 1B, 2B en 3B kan de controle hierop gericht en steekproefsgewijs verlopen aan de hand van de energiegebruiksdata in de energiedatabank.

Daarnaast moeten deze ondernemingen rapporteren over de verplichte uitvoering van de no regret maatregelen. Ondernemingen kunnen op twee manieren voldoen aan hun verplichting om no regret maatregelen uit te voeren:

1. Rapportage over de uitvoering van alle no regret maatregelen in de sectorale lijst.
2. Rapportage over de uitvoering van een deel van de maatregelen uit de no regret maatregelenlijst, en verantwoording waarom andere maatregelen niet van toepassing zijn, of geen terugverdientijd hebben van minder dan drie jaar.

Bijlage I: Voorbeeld no regret maatregelenlijst

Op basis van de ervaringen in het proeftraject van de mini-EBO met Agoria werd een voorbeeldlijst van maatregelen uitgewerkt voor de technologische sector. Deze lijst moest verder worden uitgewerkt met enkele economische en technische randvoorwaarden (cf. Energiebesparingsverplichting Nederland).

Gebouwschil:

- Indien voor dakisolatie de minimale R-waarde van 0,75 m²K/W niet wordt gehaald, moet dakisolatie worden geplaatst worden met maximale U-waarde van 0,24 W/m²K.
- Indien enkel glas aanwezig is, moet dit vervangen worden door beglazing met maximale U-waarde van 1 W/m²K.

HVAC:

- Uitvoeren en opvolgen verplichte stookplaatsaudit.
- Indien een stookolieketel met ouderdom van meer dan 20 jaar aanwezig is en een aardgasnet beschikbaar is in de straat: de stookolieketel moet vervangen worden door een alternatief.
- Niet-condenserende ketels vervangen door condenserende ketels of alternatief.
- Niet-condenserende luchtverhitters vervangen door condenserende luchtverhitters.
- Isolatie leidingen en appendages.

Verlichting:

- Omschakeling naar LED (relamping/relighting).
- Toepassing afwezigheidsdetectie en daglichtsturing.

Perslucht:

- Lekdetectie en herstel, lekpercentage beperken tot max. 10%.
- Verlagen aanzuigtemperatuur buitenlucht.